

„Nikdy sa nevzdávaj a šťastie si ťa samo vyhľadá.“

Aj to je jeden z citátov kultového filmu *Nekonečný príbeh* (1984, režisér Wolfgang Petersen) s archetypálnym motívom, v ktorom sa chlapec Bastien dostáva do ríše fantázie a súboja dobra a zla. Možno si vybavíte hrdinu Atreya, legendárneho psa Falca, sfingy, kameňozrútov či „ničotu“. Aký obraz, film, kniha, skladba alebo divadelné predstavenie vás v detstve ovplyvnili?

KHB
Kunsthalle
Bratislava

INVERZNÁ ROMANTIKA

Josef Bolf, Martin Gerboc, Jiří Petrbock, Ivan Pinkava, Richard Štipl

Trvanie výstavy: 5. 4. – 16. 6. 2019

Kurátor výstavy a autor knižného projektu: Petr Vaňous

Koncepcia sprievodcu: Daniela Čarná (text), Lucia Kotvanová (ilustrácie)
Grafický dizajn: Eva Šimovičová

Na obálke: kresba podľa Paola Ucella: *Sv. Juraj a drak*, okolo 1470 (detail)
© Kunsthalle Bratislava, 2019

Výstava je vhodná pre návštevníkov starších ako 18 rokov.

Kunsthalle Bratislava, Nám. SNP 12, 811 06 Bratislava
www.kunsthallebratislava.sk

OTVORENÉ:
Pon: 12:00 – 19:00 hod.
Uto: zatvorené
Str: 13:00 – 20:00 hod.
Štv – Ned: 12:00 – 19:00 hod.

Vstup voľný!

S finančnou podporou
MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Partner
osvetlenia fasády
SLOVENSKE
ELEKTRÁRNE

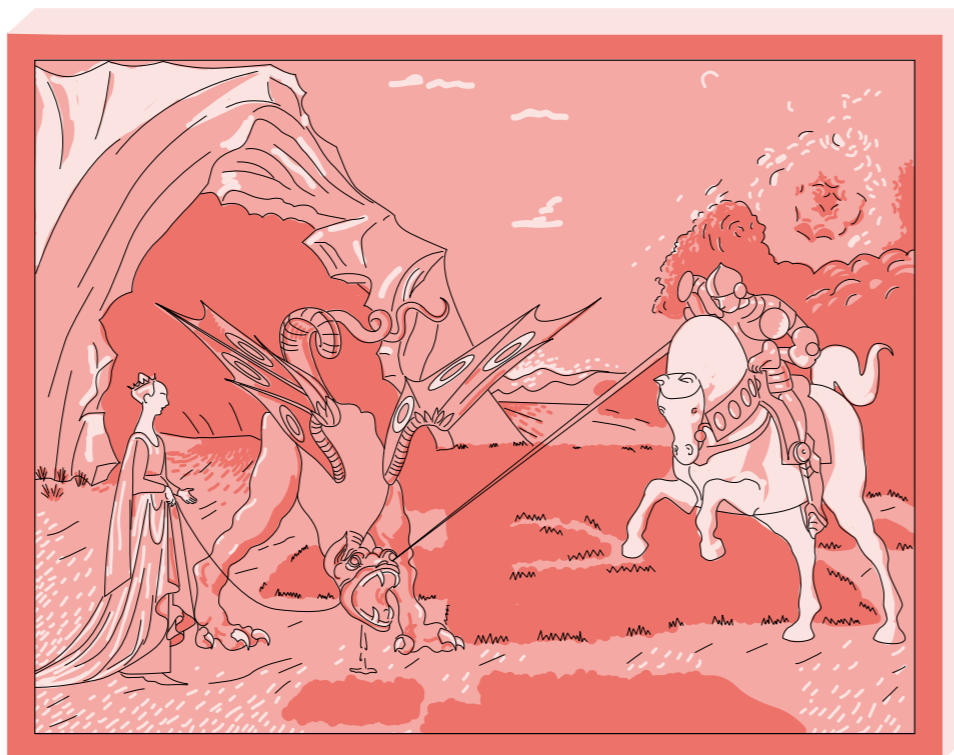
Partner
výstavy
ČESKÉ CENTRUM
CZECH CENTRE

Mediálni partneri

S I L T A

WebNoviny

rtv: RÁDIO DEVÍN

Kresba podľa Paola Ucella: *Sv. Juraj a drak*, okolo 1470

Citácia

(z lat. *citātus* = uvedený)

Spôsob tvorby, pri ktorom je do diela vložená časť diela iného autora alebo produktu vo forme artefaktu, reprodukcie alebo kópie, súvisí aj s rozvojom reprodukčných techník. Postup umelci využívali už v minulosti vo forme privlastnenia témy či motívu. V novodobých dejinách sa využívanie citácie spája s ranou modernou (vlepovanie fragmentov do diela v kubizme, ready-made Marcela Duchampa, merzbau Kurta Schwittersa a i.), s umením od päťdesiatych-šesťdesiatych rokov (Francis Bacon, Andy Warhol a i.) a v umení osemdesiatych-deväťdesiatych rokov 20. storočia v rámci neokonceptuálnych tendencií (Cindy Sherman, Jeff Koons a i.).

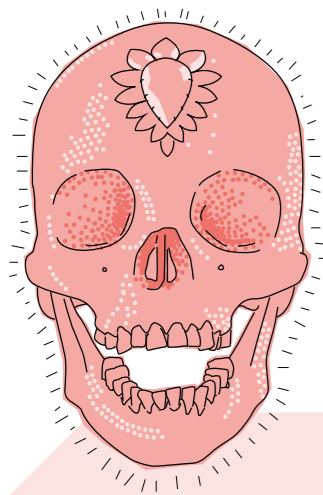
Kresba podľa Jana Kaplického: *Návrh na budovu Národnej knižnice v Prahe*, 2007

INVERZNÁ ROMANTIKA

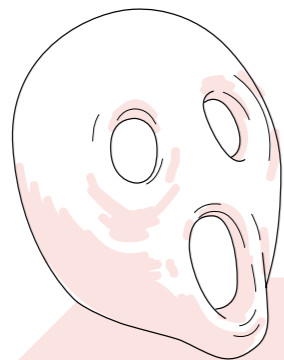
Sprievodca výstavou
alebo malý slovník dejín umenia

Interpretácia

Mnohí umelci siahajú po témach a motívoch, ktoré zobrazovali už ich predchodcovia. Vedú s nimi vizuálny dialóg, požíciavajú si konkrétne obrazy, ich detaily či idey a tie posúvajú do nových významov a súvislostí. Interpretáciu, ako jeden zo spôsobov tvorby, začali umelci používať v 20. storočí – v slovenskom umení ju nájdeme v dielach Alexa Mlynárčika, Rudolfa Filu (od šesťdesiatych rokov) a mnohých ďalších. Postupy interpretácie využívajú aj umelci na výstave *Inverzná romantika*.

Kresba podľa Damienu Hirsta: *For the Love of God*, 2007

Kresba podľa Jiřího Černického: *Schyzofrénia*, 1998

Parafráza

Voľné spracovanie predlohy, námetu či motívu niekoho iného, alebo vyjadrenie rovnakej či príbuznej myšlienky diela odlišným spôsobom.

Kresba podľa Franza Xavera Messerschmidta: *Charakterové hlavy (Zívajúci, Silný zápach, Plačlivý stavec)*, 1770 – 1783

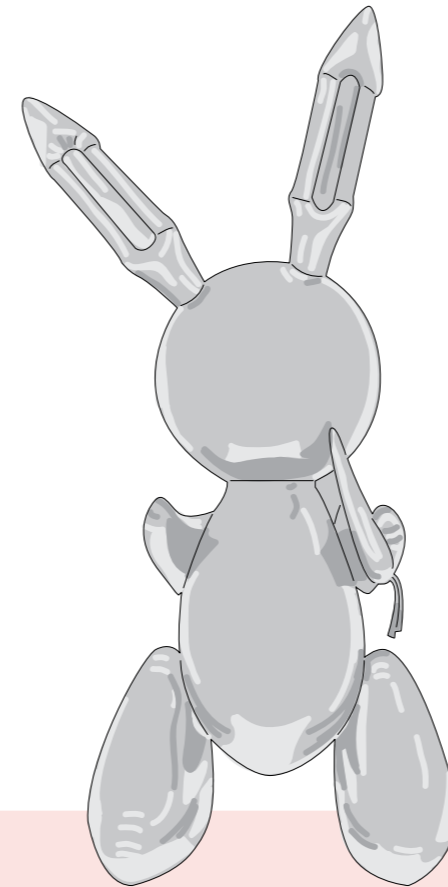

Alúzia

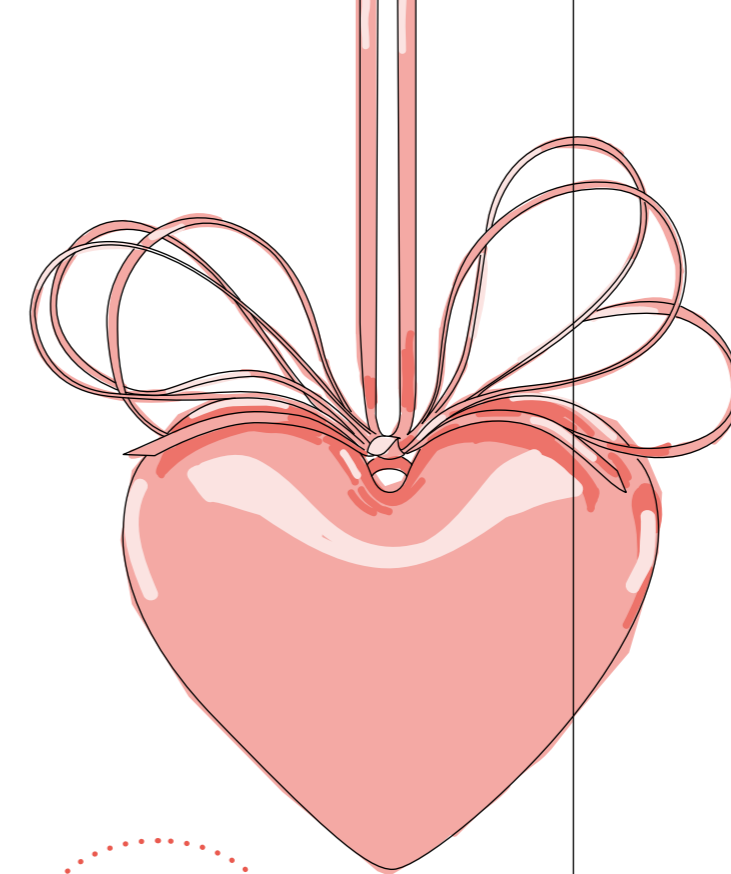
(z lat. *alludere* = hrať sa, žartovať)
Narážka, nepriamy odkaz na iné dielo.

Apropriácia

(z lat. *appropriare* = privlastniť si)
Stratégia tvorby založená na privlastnení už existujúceho obrazu z oblasti umenia, reklamy či každodenného života. Nadväzuje na koncepciu ready-made Marcela Duchampa a spochybnenie originality umeleckého diela ako jedinečného artefaktu.

Kresba podľa Jeffa Koonsa: *Zajac*, 1986

Kresba podľa Jeffa Koonsa: *Zavesené srdce*, 1994 – 2006

Simulakrum

(z lat. *simulacrum* = obraz, prelud, príznak; *simulare* = napodobniť, predstierať)
Pojem rozpracoval francúzsky filozof Jean Baudrillard, súvisí s rozvojom nových technológií a mediálnymi kópiami reality (s tézou, že reálne už neexistuje, stráca sa rozdiel medzi predmetom a jeho zobrazením, originálom a kópiou). Ide o vzťahy medzi originálom umeleckého diela a jeho reprodukciami, súvisí s nástupom postmodernity a elektronických médií.

bezmocnosť

nepokoj

dramatizácia

štylizácia

úzkosť

irónia

expresívnosť

paradox

fantázia

fantázia

deformácia

Piati autori na výstave *Inverzná romantika* sa rôznym spôsobom obracajú k minulosti ako inšpirácii pre tvorbu. Umelci čerpajú zo svojho detstva či mladosti, požíciavajú si motívy z dejín umenia a aktualizujú ich v súčasnom jazyku dialógom s vlastnou tvorbou. Nájdeme u nich iróniu, expresivitu a nadsázku, aj ponorenie sa do vlastného hľadania či uvažovania o mieste umenia (a umelca) dnes. Pozývame vás objavovať zdroje ich inšpirácie v podobe známych diel, na ktoré priamo či nepriamo odkazujú.